فقه مصور عبادات

آسان سازی وآموزش احکام اسلام

پاکی | نماز | روزه | زکات | حج

د. عبدالله بن سالم باهمام

ترجمه

د. محمد سرور محمد مراد سروری بلخی

قربانی

۱۰ قربانی

مطالب

قربانی
آن حیوان چهارپایی که در روزهای قربانی ، برای تقرب به الله تعالی ذبح شود

حکم قربانی

نزد احناف واجب است برکسانیکه توانائی آنرا داشته باشند، و نزد جمهور سنت مؤکد است، بدلیل فرموده ای الله تعالی: (پس برای پروردگارت نمازبخوان، وقربانی بکن) (کوثر: ۲)،

وبدلیل حدیث انس رضي الله عنه ((که نبی اکرمﷺ دو قوچ سیاه وسفید[۱] شاخدار[۲] را با دست خود شان بسم الله گفته درحالیکه یک پای شانرا به گوشه شانه[۳] آنها گذاشته، ذبح کردند)).[۴]

(۱) الأملح: گوسفندی که سیاه وسفید بوده که سفیدیش بیشتر باشد.
(۲) الأقرن: شاخدار.
(۳) به روایت ترمذی.
(۴) صفاحهما: جمع صفحه، وآن گوشه ای شانه.

وقت ذبح قربانی

وقت ذبح قربانی بعد از نمازعید قربان آغاز میشود وتا غروب خورشید آخرین روز ایام نحر که روز دوازدهم است، نزد احناف، وروز سیزدهم نزد جمهور علماء.

بسنده در قربانی

۱. یک گوسفند از یک شخص بسنده است، ومیتواند با خود کسان دیگری را که خواسته باشد در اجرش شریک سازد، زیرا که رسول اللهﷺزمانیکه قربانی شانرا ذبح کردند فرمودند: ((به نام الله، ای بار خدایا از محمد وآل محمد وامت محمد قبول فرما)).[۵]

(۵) به اتفاق بخاری ومسلم.

۲. یک شتر ویا یک گاو برای هفت نفر کافی است، پس شرکت هفت نفر در قربانی یک شتر و یا یک گاو جواز دارد، بدلیل فرموده ای جابر‌رضی‌الله‌عنه: ((پس رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم بما امر فرمودند که در شتر وگاو شرکت کنیم، در هر شتر[۱] هفت نفرما)).[۲]

عمر بسنده در قربانی

- جذع: گوسفندی که شش ماهه باشد.
- ثنی از بز: آنکه یک ساله باشد.
- ثنی از گاو: آنکه دو ساله باشد.
- ثنی از شتر: آنکه پنج ساله باشد.

(۱) البدنه: شتر، چه نرباشد یا ماده.
(۲) به روایت مسلم.

عیبهای قربانی

۱- عیبهای مانع بسندگی[۱]

- العوراء: حیوانیکه یک چشمش کور باشد، و نابینا را نیز شامل میشود.
- العرجاء: حیوانیکه یک پایش لنگ بوده، راه رفته نتواند.
- العجفاء: حیوانی لاغری که در استخوانش مغز نداشته باشد.

مریضی که بیماریش واضح باشد.

ودلیل آن حدیث براء بن عازب ﷺ اینکه رسول الله ﷺفرمودند: ((جواز ندارد قربانی کردن حیوانات کور واضح ولنگ واضح، وبیمار واضح ولاغری که در استخوانش مغز نداشته باشد[۲])) [۳]وهر عیب دیگری که مانند آنها بوده ویا بدتر از آنها باشد به آنها می پیوندد.

۲ـ عیبهای که مانع بسندگی نمیشود

- البتراء: آنکه دم نداشته باشد.
- الجماء: آنکه هنوز شاخ نکشیده.
- الخصی: آنکه خصی شده یعنی مایه اش را بریده اند.
- حیوانیکه در گوشش بریدگی ویا پارگی، ویا در شاخش شکستگی باشد.

آنچه درمورد قربانی که جواز دارد ویا ندارد گفته شد، برای هدی وفدیه نیز گفته میشود.

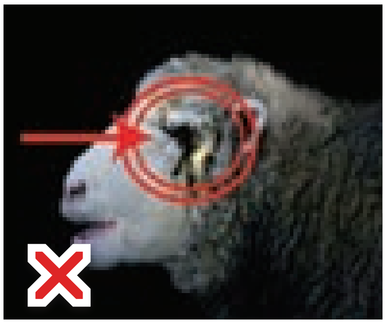
(۱) مانع بسندگی: یعنی با موجودیت آن قربانی درست نیست.

(۲) لاتنقی: یعنی لاغریکه مغز استخوان ندارد.

(۳) به روایت مسلم.

العجفاء: حیوانیکه لاغربوده که در استخوانش مغز نداشته باشد

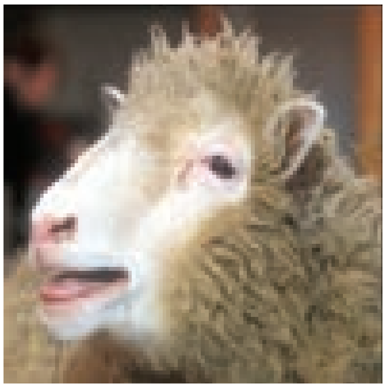
العوراء: حیوانیکه یک چشمش کور باشد، و نابینا را نیز شامل میشود.

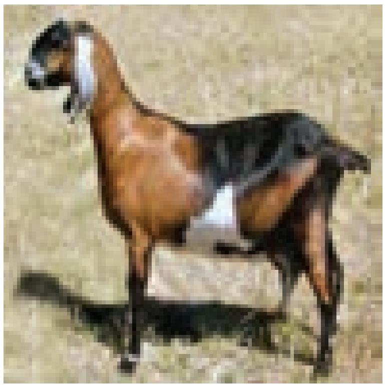
العرجاء: حیوانیکه یک پایش لنگ بوده راه رفته نتواند.

در شاخش شکستگی باشد

الجماء: آنکه هنوز شاخ نکشیده.

البتراء: آنکه دم نداشته باشد.

بخش کردن گوشت قربانی

مشروع آنست که صاحبش یک سوم حصه را بخورد، ویک سوم حصه دیگر را هدیه بدهد، وسوم حصه آخر را صدقه بدهد، اگرهمه آنرا صدقه داد، جواز دارد، واگر بیشترین بخش آنرا بخورد نیزباکی ندارد.

